

Tập đọc Tiếng Việt lớp 5:

Bài Hạt gạo làng ta

Nội dung bài đọc:

Hạt gạo làng ta
Có vị phù sa
Của sông Kinh Thầy
Có hương sen thơm
Trong hồ nước đầy
Có lời mẹ hát
Ngọt bùi đắng cay...
Hạt gạo làng ta
Có bão tháng bảy
Có mưa tháng ba
Giọt mồ hôi sa
Những trưa tháng sáu
Nước như ai nấu
Chết cả cá cò
Cua ngoi lên bờ
Mẹ em xuống cấy...
Hạt gạo làng ta
Những năm bom Mỹ
Trút trên mái nhà
Những năm cây súng
Theo người đi xa
Những năm băng đạn
Vàng như lúa đồng
Bát cơm mùa gặt
Thơm hào giao thông...
Hạt gạo làng ta
Có công các bạn
Sớm nào chống hạn
Vực mẽ miệng gàu
Trưa nào bắt sâu
Lúa cao rát mặt
Chiều nào gánh phân
Quang trành quết đất

Hạt gạo làng ta
Gửi ra tiền tuyến
Gửi về phương xa
Em vui em hát
Hạt vàng làng ta...

Trần Đăng Khoa

Hướng dẫn trả lời câu hỏi

Câu 1 (trang 140 sgk Tiếng Việt 5): Đọc khổ thơ 1, em hiểu hạt gạo được làm nên từ những gì?

Trả lời:

Hạt gạo được làm từ thiên nhiên và con người: từ vị phù sa bồi đắp cho ruộng đồng màu mỡ phì nhiêu, từ nước hồ sen tưới cho lúa tươi tốt, từ tình cảm và công sức của con người (người mẹ) một nắng hai sương đổ ra trên đồng ruộng.

Câu 2 (trang 140 sgk Tiếng Việt 5): Những hình ảnh nào nói lên nỗi vất vả của người nông dân?

Trả lời:

Đó là những hình ảnh:
Giọt mồ hôi sa.
Những trưa tháng sáu.
Nước như ai nấu.
Chết cả cá cờ.
Cua ngoi lên bờ.
Mẹ em xuống cấy.

Câu 3 (trang 140 sgk Tiếng Việt 5): Tuổi nhỏ đã góp công sức như thế nào để làm ra hạt gạo?

Trả lời:

Tuổi nhỏ đã cùng với người mẹ, người chị và các thế hệ khác ở lại hậu phương ra sức thi đua lao động sản xuất để làm ra hạt gạo tiếp tế cho chiến trường. Không kể sáng, trưa, chiều, tuổi nhỏ luôn có mặt ở ngoài đồng ruộng chống hạn, bắt sâu, gánh phân bón lót, bón thúc, làm cỏ ... góp công sức làm ra hạt gạo.

Câu 4 (trang 140 sgk Tiếng Việt 5): Vì sao tác giả gọi hạt gạo là "hạt vàng"?

Trả lời:

Hạt gạo được gọi là hạt vàng, vì hạt gạo rất quý. Có được hạt gạo, con người phải đổ bao nhiêu mồ hôi nước mắt "một nắng hai sương" trên đồng ruộng mới làm ra được hạt gạo. Do đó, tác giả mới đem so sánh hạt gạo với hạt vàng và gọi hạt gạo là hạt vàng.